

de
vrienden
van de
plantentu

driemaandelijks tijdschrift
21° jaargang - nr. 2 - juni 2002
ISSN 0777 - 8821

Bestuur 2002

Voorzitter

Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

tel. 09-264 5055

fax 09 - 264 5334

email:

Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Secretaris

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem

tel. 09-258 0591 of

0497-84 88 82

email :

Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningmeester

Léonard Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem

Leden

Harald Evrard, 9050 Gentbrugge

Cyrella Gillis, 9940 Evergem

Henk Leyseele, 9000 Gent

Hilde Mortier & Karel Reusens

9051 Sint-Denijs-Westrem

Marie-Thérèse Van den Hove,

9820 Merelbeke

em. Prof. P. Van der Veken,

9052 Zwijnaarde

Leden ex officio

Prof. Dr. Paul Goetghebeur,
Directeur, Plantentuin

Ing. Chantal Dugardin,
Hortulana, Plantentuin,
Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. 09-264 50 73

email :

Chantal.Dugardin@rug.ac.be

● Figuur op omslag

Website

http://users.belgacom.net/vrienden_plantentuin_gent (Vrienden)

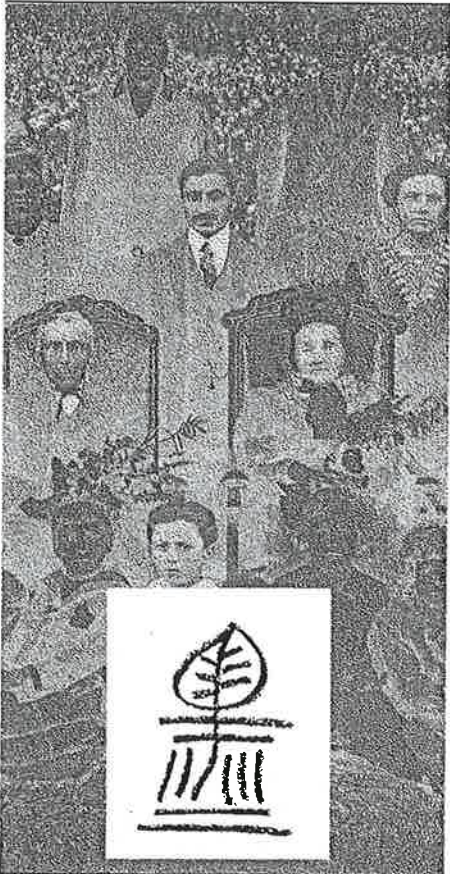
<http://www.plantentuin-gent.be> (Plantentuin)

'de vrienden van de
plantentuin'

driemaandelijks tijdschrift
21° jaargang - nr. 2
juni 2002
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel	p. 50
<i>Acanthus</i>	p. 51
Stadswandeling te Gent	p. 54
<i>Ramonda myconi</i>	p. 55
Naar de Vlaamse kust	p. 60
Zomerrecepten	p. 62
Foster - UK	p. 65
Nocturne	p. 67
Lezersforum	p. 68
Lente 2002	p. 69
Fietsen in de haven	p. 70
Gentse Feesten	p. 71
Agenda 2002	p. 72
Dodonaea 2002	p. 74
Opruimdag	p. 76
Nil novi sub sole	p. 77
Hoe durven ze	p. 80
Tweede verhaal van Jan	p. 82
Jardin Sitio Libre	p. 84
Sapristie	p. 88
Botanicactus	p. 89
Op de vensterbank	p. 92
Lidgeld 2002	p. 95
Colofon	p. 96

de
vrienden
van de
plantentuin

Redactioneel

Beste lezer

**Bij het afsluiten
van het vorige nummer
dacht ik echt
dat
een dergelijke situatie
van snel, snel afwerken
en
doorsturen
zich niet meer zou herhalen**

...

Voor het volgende nummer, dit boekje dus, had ik toch tijd genoeg ! Maar goed, de wereld blijft niet stilstaan, er komen voortdurend nieuwe taken op ons af, en ook die moeten mee in het pakket van "dringend" te behandelen. En zo is er ook weer voor dit nieuwste nummer van alles op het laatste nippertje bijeengebracht. Hopelijk is het toch tot een goed einde gekomen, en kan het op tijd in uw brievenbus geraken.

We hebben namelijk enkele activiteiten waarvoor uw inschrijving vereist is. Lees de agenda aandachtig, en de bijhorende beschrijvingen van uitstappen, en neem dan snel uw beslissing. Uw tijdige betaling wordt ten eerste op prijs gesteld ! Voor de organisatoren van die activiteiten is het echt belangrijk om tijdig een goed beeld te vormen van het deelnemersaantal.

Dus : niet aarzelen, meteen beslissen !

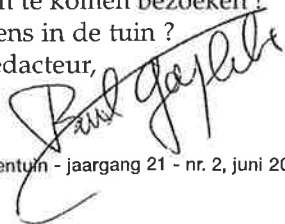
Mag ik u ook wijzen op de prachtige bloei van honderden mooie, knappe planten in onze (= uw !) Plantentuin. Kom hier op bezoek, breng uw vrienden en kennissen en familie mee, ga even in het gras liggen, loop wat rond in de koelte van het arboretum, of maak een rondje in de drie grote serres, waar de wereld op u ligt te wachten. De papayaboom hangt vol rijpende vruchten, het rijstveld is goed aan het groeien, de zoete aardappel staat in bloei, de tomatenboom krijgt haar eerste vruchten, wilde bananen tonen hun banaantjes, bewonder de prachtige Sanseveria-collectie, de cycassen, diverse palmbomen hangen vol met prachtig gekleurde vruchten, ...

We hopen om ter gelegenheid van de nocturne bij een groot aantal van deze planten (vooral die met eetbare delen) een bord met kleurplaten en wat uitleg te kunnen presenteren, naast de proeverijen die we voorzien in het Palmarium.

Meer informatie (bv. over inschrijving) zal worden uitgehangen op het informatiepaneel in de Plantentuin : nog een goede reden om de tuin te komen bezoeken !

Tot ziens in de tuin ?

Uw redacteur,

Acanthus

Acanthus in de mediterrane border

Zuiderse planten aan de voet van de Parasolden

Het smalle perk bij de Parasolden (*Pinus pinea*), in het binnenkomen van de tuin, is één van onze locaties voor experimenten met mediterrane planten.

De bodem is er stenig en goed doorlatend gemaakt en enkele groenblijvende planten breken de wind en zorgen voor wat beschutting in de winter.

Een aantal planten hebben het er al goed naar hun zin. *Euphorbia characias*, *Helleborus argutifolius* en enkele Cistussen en Lavendels zaaien zich er vanzelf uit.

Ook de pioensoorten doen het er goed. De voltreffer is 'uiteraard' de geelbloeiende *Paeonia mlokosewitschii*, maar je vindt er ook de fijnbladige *Paeonia tenuifolia* en de van Mallorca afkomstige *Paeonia cambesedesii* die heel vroeg uitloopt en bloeit.

We hebben deze gevoelige soort geplant onder de kruin van de Parasolden. Late, neerdalende nachtvorsten worden goed tegengehouden door deze *Pinus*. (Trouwens:

alle *Pinus*-soorten kunnen benut worden als levend winterschut !)

Een ander thema zijn de *Aristolochia*-soorten, maar dan enkel de klein blijvende soorten. Het zijn juweeltjes qua bladvorm en bloemstructuur (pijpvorm). Vanop het lager gelegen kasseipad zijn ze goed te bewonderen.

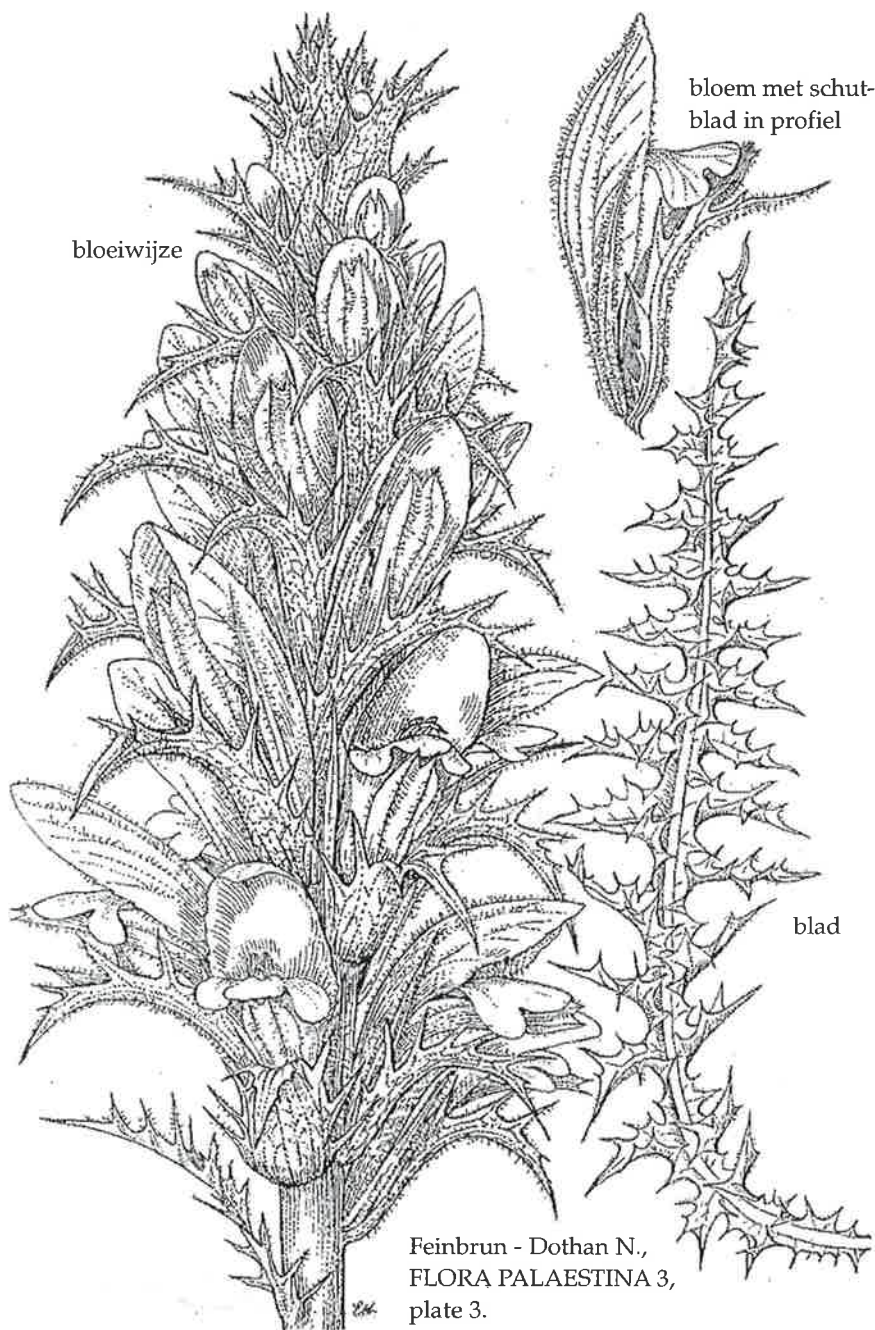
Laatst hebben we enkele nieuwe *Acanthus*-soorten aangeplant. Het zijn zeldzame en veel kleinere soorten dan de ons welbekende *Acanthus mollis* en *A. spinosus*. Mettertijd zullen we deze twee reuze vaste planten een ruimere plaats geven in een groter perk. Tenminste als onze nieuwkomers het goed blijken te doen.

Twee dwergen uit het Midden-Oosten

Acanthus syriacus en *Acanthus dioscoridis*, want daarover gaat het, komen voor in de verschillende landen van het Midden-Oosten.

Met z'n diep ingesneden en scherp gestekelde blad lijkt *Acanthus syriacus* wel op een miniatuur *Acanthus spinosus*. Het blad ligt tegen de grond aan zodat de halve meter hoge bloestengels als uit het niets omhoogrijzen.

De grote bloemen hebben een schitterend contrast van witte kroon

en donkerpaarse schutbladen. De bloemen van *Acanthus dioscoridis* hebben dan weer een roze kroon en groene schutbladen. De bloeistengel bereikt maximaal 40 cm. En de bladeren zijn gaafrandig, dus zonder de 'typische' insnijding van dan andere *Acanthus*-soorten.

Onkruid ?

Beide soorten komen van nature voor in rotsachtige zones, maar ook in braakliggende akkers. Soms zijn ze plaatselijk zelfs een akkeronkruid.

In feite hebben ze dat gemeen met 'onze' *Acanthus*-soorten. Iedereen die al heeft geprobeerd een *Acanthus* uit z'n tuin te verwijderen of te verplaatsen weet waarover we het hebben.

Het minste wortelstuk dat achterblijft vormt vroeg of laat, al naar gelang de diepte waarop het zit, weer opslag. Je kan dat het best vergelijken met de wortel van de Paardebloem die hardnekkig terugkeert als ie niet volledig is gewied. Als je dus met landbouwmachines ongewild worteldelen van dergelijke planten gaat doorsnijden, dan ben je eigenlijk, met een toepasselijke term, wortelstekken aan 't maken.

Dat zou wel eens in ons voordeel kunnen spelen. Onze beide nieuwkomers zijn immers niet volledig winterhard. Als nu bij zeer strenge vorst het rozet vervriest,

hopen we dat uit de dieper liggende wortels een nieuwe plant zal ontkiemen.

Hoe dan ook houden we enkele reserveplanten in de serre.

Kiemen als erwten...

Alle *Acanthus*-soorten vormen makkelijk veel zaad, en dat is zo kiemkrachtig dat ze ook op deze wijze kunnen gaan woekeren. De zaden worden op warme dagen uit de rijpe vruchten weggeschoten, soms tot meters ver. De kiemende zaden vormen snel een penwortel, desnoods door het wortelgestel van andere planten heen. Al snel ontstaat zo weer een moeilijk te verwijderen nieuwe plant.

Men doet er dus goed aan de vruchtvormende stengels te knippen. Ze houden trouwens jarenlang als droogbloem.

Ook hier haalden we dus weer ons voordeel. Zowat alle zaadmonsters van *Acanthus*, dus ook die van de zeldzamere soorten, kiemen na korte tijd. In de natuur moeten dergelijke zaden immers ook droogteperiodes overwinnen en snel gaan kiemen bij vochtig weer. Wat een verschil met de soms moeilijk 'in gang' te krijgen toegestuurde zaden van bosplanten. Die horen immers niet uit te drogen, wat bijna onvermijdelijk is als je zaden de wereld wil rondsturen.

**Jeffalbus,
een nieuwe witte cultivar in
*Acanthus mollis***

Nog even terug naar de meer courante soort *Acanthus mollis* of Zachte acant.

Deze forse vaste plant met de hoogste bloemstengels (tot 2 m) is een echte tuinklassieker.

Met haar zachte, dunne en blinkend-donkergroene bladeren is deze soort beter gediend met wat schaduw. In de volle zon gaat het blinkende en diepgroene aspect gauw verloren, en op 't heetst van de dag kan de bladmassa gaan slap hangen.

Nu is er recent een witte vorm verkrijgbaar onder de naam Jeffalbus of Jeffalhis. Het is een ware voltreffer: de kroon en de schutbladen zijn helder wit zodat de ganse bloemstengel schitterend contrasteert met het diepgroene loof.

Onze twee jaar oude plant ontwikkelde haar eerste bloemstengel en zal komend jaar verhuizen naar de border aan het inganggebouw. Show verzekerd.

Hopelijk kunnen we veel wortelstukjes maken en de plant verspreiden.

Komt u alvast de Zuiderse sfeer proeven in hartje Gent.

Al deze *Acanthus*-soorten vindt u in het binnenkomen van de tuin, op de rechterzijde aan de voet van de Parasolden.

Marc Libert
Plantentuin

**Stadswandeling te Gent
en bezoek Belfort**

ZATERDAG 14 SEPTEMBER 2002

Beste leden, naar jaarlijkse traditie bezoeken we ook onze eigen stad. Op zaterdag 14 september verzamelen we terug om 14.00 aan de voeten van Jacob Van Artevelde (= Vrijdagmarkt), waar een gids ons zal opwachten en een boeiend verhaal zal vertellen over een onderwerp dat voor vele Gentenaars en zeker niet-Gentenaars een openbaring zal zijn met veel weetjes en nieuwtjes. Over het onderwerp lossen we verder niets meer, maar zij die reeds de vorige jaren met ons meewandelden kunnen het reeds bevestigen dat het steeds iets speciaals wordt.

Na de wandeling zullen we ook de belforttoren beklimmen, niet met de trap maar met de lift. Vanaf de toren hebben we een prachtig zicht op de stad en de wijde omgeving rond de stad. Een unieke belevenis met heel veel historische wettenswaardigheden.

Om aan deze activiteit deel te nemen volstaat het om 5 euro over te schrijven op rekening van de Vrienden van de Plantentuin: 001-1192154-03 met als mededeling het aantal personen en GENT.

Gelieve in te schrijven voor 1 september 2002, waarvoor onze beste dank !

Ferdinand Cobbaut,
W. Maststraat 51, 9031 Wondelgem

Ramonda myconi

Een juweel uit de Pyreneeën

Ramonda myconi (L.)
Reichenbach

Syn.: *Ramonda pyrenaica* J.C.M.
Richard

Volksnamen:
Ramonde des Pyrénées,
Ramondia (Frans)

Oreja de oso, Hierba cerruda,
Hierba tosera (Aragonees)

Orella d'os, Herba peluda, Herba
de la tos (Catalaans)

Een boekje over alpenplanten

Jaren geleden, meer precies in 1973, kocht ik in Zwitserland een mooi boekje over alpenbloemen. Het was, en is nog steeds, een foto-boekje met tekst. De foto's vond ik heel mooi. Paula Kohlhaupt, een, zou later blijken, bekende natuurfotografe was/is de auteur.

Daar begon mijn echte interesse voor de alpenbloemen die ik voordien wel mooi vond maar één slechts kende ik bij naam, de Duitse naam dan nog wel, namelijk Edel-

weiss. Die alpenbloemen zouden er ook bijna rechtstreeks de oorzaak van zijn dat ik mij tot op vandaag nog altijd met orchideeën bezig houd.

Een jaar later kocht ik een alpenflora die door het Otto Maier Verlag in Ravensburg uitgegeven was. Het is een zeer handzaam boekje in pocketformaat dat alle Europese alpenbloemen bespreekt én illustreert. Meteen besloot ik de alpenbloemen te fotograferen zodat ik ze na verloop van tijd nog beter leerde kennen. Algauw kende ik ze bij naam en toenaam en ik wist waar ze te vinden waren.

Enkele planten kon ik maar niet vinden, zoals onder andere *Rhodothamnus chamaecistus* die er uitzag als een wijd geopende alpenroos, en een andere, rozetvormende plant met veel harige bladeren en mooie, bleekblauwe bloemen: *Ramonda myconi*. Na enkele jaren begreep ik dat die *Rhodothamnus* niet in de Lechtaler Alpen, waar wij tot dan toe jaarlijks op vakantie waren, kon gevonden worden (op vakantie durf ik af en toe nogal oppervlakkig lezen). Nog later, toen we al een aantal keer in de Pyreneeën geweest waren, begreep ik dat die mooie rozetvormende plant met haar blauwe bloemen *Ramonda myconi* was, een in de Pyreneeën endemische soort. *Ramonda myconi* is de meest

noordelijk voorkomende vertegenwoordiger van een tropische plantenfamilie, de Gesneriaceae.

Adembenemend

Het jaar 1998 was voor mij, wat de flora betreft, een uitzonderlijk jaar omdat we in de lente zowel de Karpaten, de Alpen als de Pyreneeën bezochten. De Karpaten en de Alpen waren vooral op orchideeën georiënteerd. De Pyreneeën, begin juni, iets minder want we wilden in elk geval de *Ramonda myconi* in bloei zien.

En of we ze gezien hebben... Honderden planten zagen we, de meeste volop in bloei... echt adembenemend. Uiteraard maakten we ook van de gelegenheid gebruik om ook de orchideeën te observeren én te tellen op het *Plateau de Saugué* en het *Plateau de Coumély* want dat was daar nog niet gebeurd.

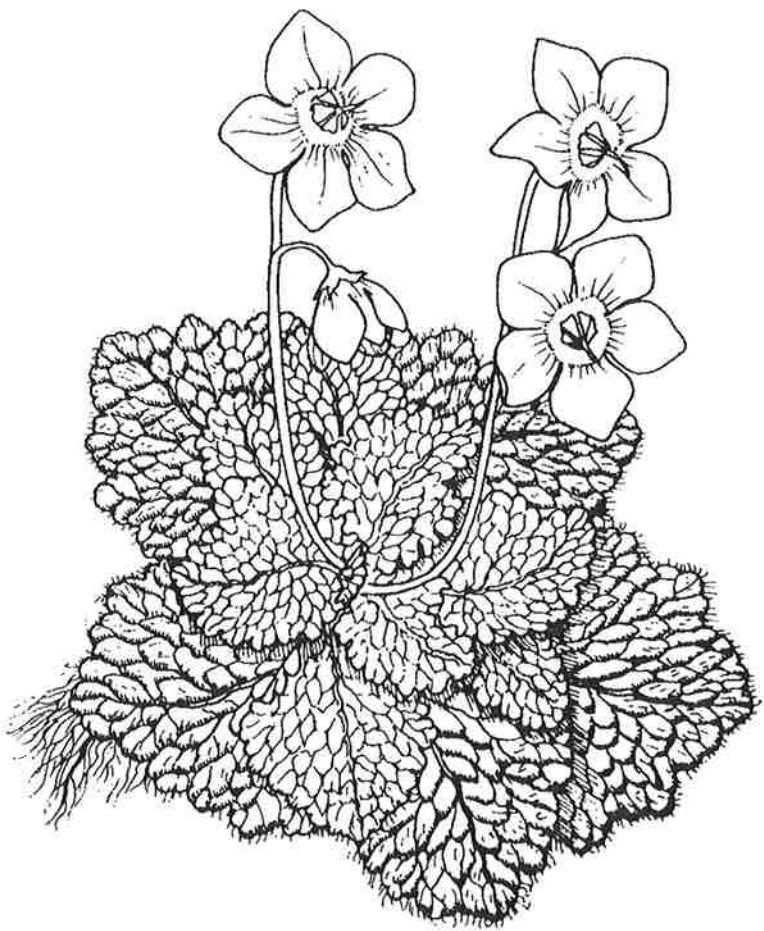
Ramonda myconi groeit vooral op plaatsen waar lange tijd schaduw is. Ze zijn met andere woorden slechts een aantal uren per dag aan de zon blootgesteld. Waar ze groeien, is het nooit echt windstil, er is op zijn minst altijd een zuchtje wind. Er groeien veel planten op de overgang tussen rots/gras/grond, zeer dikwijls groeit boven op die rotsen wat struikgewas. De grond is er op het eerste zicht humeus/klei-achtig op een ondergrond van kalk- of schistrotsen. Er groeien ook nogal wat planten in rotsspleten en op zeer

kleine rotsplateau's. Er heeft zich daar wat grond opgehoopt en die biedt blijkbaar voldoende houvast voor de planten. Zo zagen we bovenop rotsformaties, juist onder de daarop liggende grond, de ene bloeiende plant naast de andere. Elders was een bijna verticale rotsspleet 'gedicht' met de ene bloeiende plant boven de andere. In het bos van Bué zagen we meer dan één rotsblok die met *Ramonda myconi*-planten bedekt was. Geen enkele plant bloeide, vermoedelijk was het daar te donker. De planten zagen er wel heel gezond uit.

Het is opvallend dat geen enkele plant met haar rozet horizontaal groeit. Er kan dus nooit water in het hart van de rozet blijven staan.

Jardin Botanique du Tourmalet

Hier en daar hingen affiches om publiciteit te maken voor de 'Jardin Botanique du Tourmalet' en op een regenachtige dag besloten we die te bezoeken. Die tuin, een privé-initiatief, is in 1996 voor het eerst voor het publiek open gesteld en werd pas een tweetal jaar daarvoor opgestart door een vriendelijke, praatgrage tuinman-plantengek. Het initiatief kan op de sympathie van de bewoners van het 'Pays Toy' rekenen. Alles zag er dus nog nieuw uit en veel planten moesten zich nog echt settelen. Om naast de inkomgelden voor de tuin bijkomende inkomsten te hebben, worden planten verkocht

Ramonda myconi, plant met bloemen uit
Saule Marcel (1991). La grande flore
illustrée des Pyrénées, planche 110, p. 277.

uit de eigen kwekerij die naast de tuin ligt.

Om een lang verhaal kort te maken: sinds enige jaren heb (had, want ik heb een plant aan een vriend geschonken) ik drie mooie planten. Ze groeien in een ruime plasticpot en in gewone potgrond 'uit de winkel'. Die potgrond werd met cementafbraak en kalksteengruis verrijkt. En... opdat de rozetten niet naar omhoog zouden kijken, heb ik een deel van de zijkant van de pot weggesneden zodat de planten zeer schuin, bijna verticaal, konden opgepot worden. Die plasticpot met plant gaat dan in een stenen pot waarvan eveneens een deel van de zijkant weggenomen is. Bovenop de potgrond is ter versiering én opdat met de regen en/of het gieten wat extra kalk in de grond zou spoelen, ook nog cementafbraak en kalksteengruis gestrooid. 's Zomers geef ik af en toe wat geraniumbemesting. In 2000 hebben de planten voor de eerste keer gebloeid, pover maar er waren toch enkele bloemen per plant. In 2001 waren er echt veel bloemen, een waar spektakel.

Paniek

's Zomers, als het droog is, droogt de potgrond wel eens te snel uit zodat de planten elke dag water moeten krijgen. Gebeurt dat eens niet... Wel ik stel dan vast dat de bladeren wat verschrompelen maar eens de planten water gekregen heb-

ben, zijn die bladeren in de kortste keren weer levendig als voorheen (en dat gaat zeer snel).

Onlangs, in de tweede van de drie zeer droge aprilweken dit jaar, viel mijn oog plots op de planten...

Paniek !

Alle bladeren waren tot op ongeveer 1/6 van hun lengte verschrompeld, amper twee centimeter lang waren ze nog, ze zagen er zeer uitgedroogd uit en dood. Het weer van de laatste 2-3 weken was dus droger dan ik vermoed had en de planten hadden geen water gekregen. In allerijl heb ik de planten elk in een emmer water gezet en ze daar twee uren in laten staan. 's Anderendaags (de zondag van Parijs-Roubaix) heb ik dat nog eens herhaald want er was geen verandering te zien na de behandeling van de dag tevoren. Ik bleef dus zeer ongerust. Waren de planten dood ?

's Avonds, nadat ik van een mooie koers genoten had, ging ik nog eens kijken en zie... één van de twee planten vertoonde aarzelend teken van leven. Maandagmorgen zag ze er nog beter uit en ook de tweede plant vertoonde enkele bladeren waar weer wat leven in kwam. Tegen het einde van de week aan waren de beide planten weer helemaal gerecupereerd en hun bloemtakjes kwamen reeds van onder de bladeren piepen.

Eind goed, al goed. Die *Ramonda*-planten zijn dus blijkbaar taaie meiden.

Bibliografie

Dupias Georges (1987). Fleurs du parc national des Pyrénées. Tome 1: Etage montagnard-subalpin 1, Vol. 1, Parc National des Pyrénées. ISBN 2-901835-07-4 (édition complète), ISBN 2-901835-08-2 (vol. 1), 214 pp. (vol. 1), 428 pp. (édition complète).

Kohlhaupt Paula (1964). Alpenblumen – farbige Wunder. Chr. Belser Verlag Stuttgart, Band 2, 256 pp.

Laundert Edmund (1969). Gebirgsflora in Farben. Otto Maier Verlag Ravensburg (originele titel: Mountain flowers, Blandford Press, London, 1967), 320 pp.

Saule Marcel (1991). La grande flore illustrée des Pyrénées, Randonnées Pyrénéennes – Editions Milan France, 1991, ISBN 2.86726.739.0 Editions Milan, ISBN 2.905521.47.3 Randonnées Pyrénéennes, 768 pp.

Rik Neiryneck
Koningin Astridlaan 159
9820 Bottelare

... Vlaamse kust

De Vrienden naar de Vlaamse kust (en terug)

31 AUGUSTUS 2002

Beste leden, zoals jullie reeds konden lezen in de agenda van de vereniging hebben we een uitstap gepland naar de kust.

Op 31 augustus 2002 verkennen we in de voormiddag de *plantkundige kwekerij De Coninck – Van Cauteren in Veurne*. Deze kweker zal speciaal voor ons een familiebezoek afzeggen om zijn prachtige collecties aan ons te tonen en ons in te wijden in zijn leefwereld. Aan de kust zijn de omstandigheden waarin planten dienen te groeien zeer extreem. Zo zal de zeewind, het hoge zoutgehalte in de lucht, een te zware kleigrond of een te sterk doorlatende zandgrond stééds problemen met zich meebrengen bij niet aangepaste beplanting.

Uit alle hoeken van de wereld selecteerden de kwekers in de kustgebieden met een klimaat als het onze de sterke, taaie planten die er van nature groeien. Deze worden dan gekweekt voor toepassing op moeilijke plaatsen. Daarom is het aanplanten niet enkel in de kuststreek maar ook elders in België méér dan de moeite waard.

Je merkt het, bij dit bezoek zullen we zeker wat kunnen bijleren. Voor de liefhebbers is er ook de mogelijkheid om een plantje te kopen.

Na dit bezoek rijden we richting Oostende waar we eerst onze boterhammen kunnen opeten in de cafetaria van het domein Raversijde. Wie wil kan zelfs een kleine snack nuttigen.

Na het middagmaal worden we verwacht in het domein Raversijde. We bezoeken daar het *memoriaal Prins Karel, het openluchtmuseum Atlantic Wall en de archeologische site Walraversijde*.

Het memoriaal wil de herinnering levendig houden aan Prins Karel, Graaf van Vlaanderen, Regent van België. We zullen zijn woonhuis en enkele bijgebouwen vrij kunnen bezoeken.

In het openluchtmuseum Atlantic Wall zal een gids ons de gebeurtenissen uitleggen van tijdens de tweede wereldoorlog. Een uniek overblijfsel van de verdedigingslinie van de Duitsers tijdens de oorlog. De sterke punten worden duidelijk getoond alsook de zwakheden van deze verdediging. Een zeer interessante wandeling waar je wel enkele trappen moet doen.

En dan is er nog de wandeling in de archeologische site Walraversijde

waar we aan de hand van een audiogids de restanten van het middeleeuwse vissersdorp kunnen zien. Deze huizen zijn prachtig gerestaureerd en geven een prachtig beeld van het leven in die tijd.

Het is duidelijk dat deze dag goed vol zal zitten en meer dan de moeite waard is. We hopen dan ook op een grote opkomst zodanig dat we er samen een gezellige dag kunnen van maken.

Praktisch :

We verzamelen om 8.30 u aan de ingang van de Plantentuin.

Een bus zal ons de rest van de dag vervoeren naar de verschillende lokaties.

We zijn omstreeks 19.00 terug aan de Plantentuin.

Je kan je eigen lunchpakket meebrengen, maar een snack kopen is ook mogelijk in het restaurant.

Voor dit alles schrijf je 20,00 Euro per persoon over op de rekening van de Vrienden van de Plantentuin

001-1192154-03

met als vermelding het aantal personen en RAVERSIJDE.

Inschrijven voor 9 augustus 2002. Dank voor uw tijdige reactie !

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51
9032 Wondelgem

Zomerrecepten!

In de zomer van 2001
gingen we op bezoek
in de tuin van
Anne-Marie De Clercq

Als herinnering hieraan
het recept
van noten
als aperitiefhapje

500 gr noten (gehalveerd)
1,5 eetlepel rozemarijnpoeder (gedroogd)
of 5 eetlepels rozemarijn vers en gemalen
1 koffielepel zachte paprikapoeder
zout naar smaak
2 eetlepels boter
2 eetlepels olijfolie

Bereiding

De noten mengen met de kruiden, en in een pan met antikleeflaag snel roosteren. (Je kan ook roosteren onder de grill)

In een schotel olijfolie en boter smelten en de warme noten erin roeren.

Deze bereiding opdienen in bordjes of in de hand. Servetten of lepeltes zijn handig !

Nog enkele andere recepten

Juni, de maand waarin dit tijdschriftnummer verschijnt, is de maand bij uitstek voor rozen. Als je in de tuin welriekende, en ook nog rode rozen hebt dan kan je de volgende recepten proberen.

Indien de rozen kleurloos zijn en wel lekker geuren, dan kan je de jam of siroop een kleurtje bezorgen door enkele frambozen, cassisbessen of ander rood fruit toe te voegen.

Wil je over het gebruik van rozen als remedie, parfum, siroop, jam, snoep meer weten dan kan je het boekje 'Rozen om op te eten' van Arnoldine Vergeldt-Christians raadplegen.

Ook Jelena de Belder heeft het over rozen in haar boek 'De smaak van bloemen'.

Rozensiroop

1/2 l water
500 g suiker
200 g rozenblaadjes
5 g citroenzuur of het sap van één citroen

Bereiding

Breng het water aan de kook. Los hierin al roerend de suiker op.

Neem de pan van het vuur en roer voorzichtig de helft van de rozenblaadjes erdoor. Laat dit afkoelen.

Zeef de rozenblaadjes eruit, en breng de siroop weer aan de kook. Roer van het vuur af de rest van de blaadjes erdoor, en laat de siroop weer afkoelen.

Zeef de blaadjes uit de afgekoelde siroop, en los al roerend het citroenzuur of het citroensap erin op.

Bewaar de siroop in de koelkast of in voor 3/4 gevulde glazen bokaalen in de diepvriezer.

Rozenjam met geleersuiker

een literbokaal gevuld met frisse rozenblaadjes, druk ze lichtjes aan
1 l bronwater
geleersuiker
sap van 1 citroen (niet noodzakelijk)

Bereiding

We koken 1 l bronwater en gieten dit kokend water over de blaadjes. We sluiten de bokaal en laten deze 3-4 dagen rusten. Ondertussen geniet de bokaal van de zon achter een keukenraam.

We filteren na 3-4 dagen door een neteldoek, en meten de hoeveelheid vocht.

Per liter vocht gebruikt men de op de verpakking aangegeven hoeveelheid geleersuiker en volgt ook de aangewezen bereiding.

Giet de warme jam in reine bokaalen en sluit af.

Rozenjam met appelsap

een literbokaal gevuld met frisse rozenblaadjes, lichtjes aangedrukt.
enkele appels
suiker
sap van 1 citroen (facultatief)

Bereiding

Appelen wassen en in stukken snijden (schil en pitten blijven erin).

De appels in een grote pan overgieten met water en 1 uur laten sudderen. Na afkoeling filteren we de massa in een neteldoek. Het sap op kookpunt brengen en de rozenblaadjes ermee overgieten. Dan 24 uur laten rusten. Opnieuw filteren door een neteldoek en per liter vocht 900 g suiker gebruiken.

Het geheel aan de kook brengen, en het sap van de citroen toevoegen.

Laten koken tot er zich aan de schuimspaam een gordijn vormt wanneer men de schuimspaam uit de jam haalt.

In reine potjes gieten en sluiten.

Vlierbloesem

Als men de rozenblaadjes uit de vorige recepten vervangt door vlierbloesem (bloemen afgeritst van de

steeltjes) dan bekomt men vlierbloesemsiroop of vlierbloesemjam.

In augustus kunnen we beginnen denken aan sleedoorngelei.

De slee-pruim is volgens sommige bronnen de moeder aller pruimen.

De struik draagt de Latijnse naam *Prunus spinosa*, en draagt inderdaad veel doornen. In het vroege voorjaar bloeit hij uitbundig. Hij staat in losse hagen langs vele wegen en wordt omwille van zijn doornen geliefd door vogels om zich in de wintermaanden te verbergen voor belagers. Nu, in juni, worden de pruimpjes zichtbaar, in augustus beginnen ze te kleuren. Voor de vorst smaken ze bitter en wrang, na de vorst zijn ze iets lekkerder.

Indien je in Vlaanderen sleedoorn plukt, dan kan je dat eind augustus of begin september doen. De vruchten eventjes of een eind langer in de diepvriezer bewaren om het vorsteffect te bekomen. In de Ardennen pluk je begin november.

Het recept kreeg ik van een dame die in Rochefort kamers met ontbijt ter beschikking stelt.

Sleedoorngelei

bronwater
sleedoornvruchten
geleersuiker
sap van 1 citroen per liter vruchten-
sap

Bereiding

We wassen de vruchten en gieten ze in een glazen of stenen recipiënt. We koken bronwater. We gieten het kokend bronwater over de vruchten zodat ze onder water staan. We sluiten de bokaal, en laten deze 24 uur rusten.

We zeven door een puntzeef en vangen natuurlijk het vocht op. Dit vocht koken we opnieuw en gieten het opnieuw over dezelfde pruimen in de bokaal. Na 24 uur herbeginnen we deze bewerking nog eens. We filteren nu door een neteldoek en drukken lichtjes aan.

We meten het vocht, voegen er het citroensap aan toe, gebruiken de nodige hoeveelheid geleersuiker en volgen verder het recept van de geleersuiker.

In reine potjes gieten en sluiten.

Deze jam kan gebruikt worden als broodbeleg of als toetje bij wildschotel of kaas.

Sleedoornsiroop

We volgen het voorgaand recept maar gebruiken gewone suiker (900g per liter vocht).

Hilde Mortier
Leiepark 7

9051 Sint-Denijs-Westrem

Opnieuw over de plas een bezoek aan het graafschap Kent

Naast de vele kastelen en parken heeft het Engelse graafschap Kent nog ander moois te bieden aan de bloemen- en plantenliefhebbers. Zo stappen we op zondag 7 juli samen met de Vrienden van de Plantentuin en de vzw Hydrangeum buiten de platgetreden paden en zoeken we twee minder bekende plekjes op.

's Voormiddags komt Great Comp Garden aan bod.

(www.greatcomp.co.uk)

Deze informele tuin bestrijkt ongeveer 3 hectare. Tijdens de voorbije 40 jaar is hij uitgegroeid tot een evenwichtige aaneenschakeling van terrassen, grasveldjes, ornamenten en vooral ook van bijzondere plantenpartijen. De tuiniers onder ons kunnen er heel wat ideeën opdoen; we kunnen er zelfs leren hoe je een kunstmatige ruïne bouwt. Eric Cameron, de bedenker van deze bijzondere tuin, verzorgt een boeiende rondleiding.

In Great Comp Garden bevindt zich ook een kwekerijtje waar je planten uit de tuin kan kopen.

Sempervivums, salvias, winterharde geraniums en crocosmia zijn de specialiteiten. We kunnen in het domein een lichte lunch gebruiken of de boterhammendoos aanspreken.

Na de middag brengt de bus ons naar White House Farm in het dorp Ivy Hatch, een vijftal kilometer verderop. Daar ontmoeten we Maurice Foster, voorzitter van de "Rhododendron, Camellia and Magnolia Group" van de RHS (Royal Horticultural Society) en actief lid van de Royal National Rose Society. Hij is bovendien trustee van het Britse "Tree Register", opgericht door de beroemde dendroloog Alan Mitchell.

www.tree-register.org.

De kamperfoelie *Lonicera tragophylla* 'Maurice Foster' is naar hem genoemd.

De tuin van White House Farm valt volledig buiten het toeristische circuit. Hij bevat zeer veel uitzonderlijke planten, waaronder exemplaren die in het wild zijn verzameld en een hele reeks vormen van *Hydrangea aspera*. Wat die laatste soort betreft weten de kenners meteen dat de benaming van die planten een uiterst delicate zaak is. En dat beseft ook Maurice Foster, want die wil een aantal moeilijke

gevallen samen met ons determineren! Nadat we in onze proef geslaagd zijn – en eigenlijk ook wanneer het een herkansing wordt – krijgen we een traditionele kop afternoon tea aangeboden.

Wie al dat tuingeweld niet zo ziet zitten kan een alternatief stapje in de wereld zetten. Op dit ogenblik bereiden we namelijk een wandeling voor doorheen het mooie landschap rond Ivy Hatch.

Praktisch

We vertrekken op zondag 7 juli om 6.30 u aan de kerk van Destelbergen. De oversteek van het Kanaal gebeurt per ferry, van Calais naar Dover. Zo hebben we telkens 1u30 de tijd om de benen even te strekken in de frisse zeelucht of om op de boot te ontbijten of te avondmalen. Terug te Destelbergen om 23.45 u. Kostprijs: 60 Euro voor leden, hun echtgenoten of echtgenotes en hun kinderen.

Niet-leden betalen 70 Euro.

Inbegrepen zijn de bus, de overvaarten en de inkomgelden; niet inbegrepen zijn de eventuele maaltijden.

Meenemen

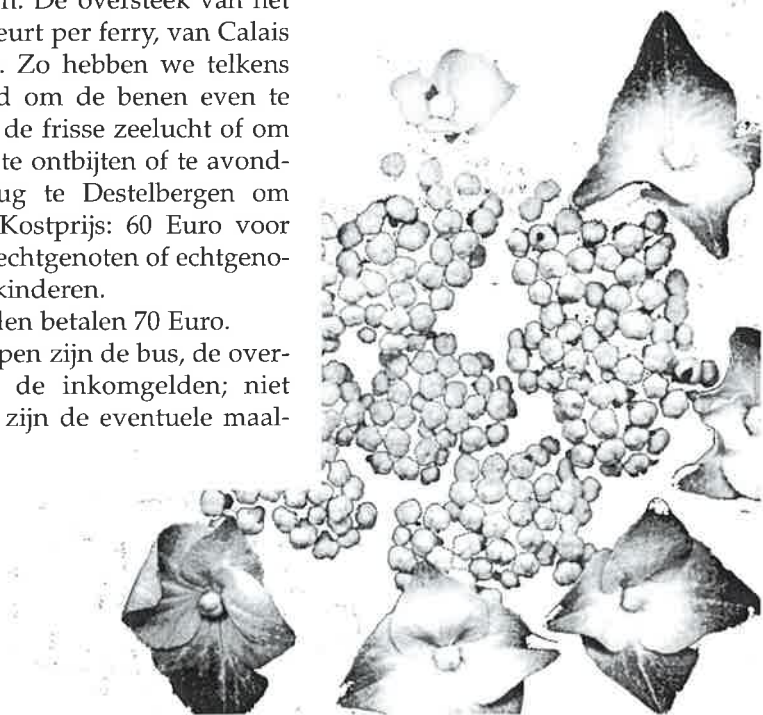
Picknick (desgewenst), Euro's voor uitgaven op de boot en £ voor uitgaven in Groot-Brittannië.

Inschrijven

Vóór 20 juni 2002 het totale bedrag overschrijven op rekening
068-2316340-07

van
Hydrangeum vzw,
Veldekensstraat 40, 9070
Destelbergen.

met als vermelding "Foster" en het aantal deelnemers.

Nocturne met proeverijen

**Op woensdagavond 10 juli
(de avond voor de elfde juli)
wordt in het Palmarium
van de Plantentuin
een nocturne georganiseerd
rond het thema
eetbare planten**

**Tegelijk zal
het Museum voor Dierkunde
een voorstelling verzorgen
van eetbare dieren**

Vermoedelijk zal een of andere vorm van inschrijving worden georganiseerd, om onze aankoop van de vruchten e.d.m. in goede banen te leiden.

We hopen u talrijk op deze avond te kunnen ontmoeten! (Dus : noteer in uw agenda!)

Paul Goetghebeur
Plantentuin

Op het ogenblik van persklaar maken van deze aflevering van uw tijdschrift zijn nog niet voldoende details bekend om u een volledige beschrijving te geven van deze activiteit.

Daarom zal deze Plantentuin- en Museumnocturne meer gedetailleerd worden behandeld op de website van de Plantentuin en die van het Museum voor Dierkunde. Ook op het informatiebord in de Plantentuin wordt verdere informatie verstrekt.

Het ligt in onze bedoeling om in de tuin en in de serres een aantal planten te merken door een bijzonder etiket, met een blaadje uitleg, met wat foto's van vruchten of andere eetbare onderdelen.

En in de mate van het mogelijke zullen dan in het Palmarium deze eetbare delen worden aangeboden.

Lezersforum

berichten vragen en nieuws van & voor de leden

Voorintekenaars boek 200 jaar Plantentuin

Uw exemplaar kan u bekomen op het Laboratorium Plantkunde, bij Paul Goetghebeur, of op het secretariaat, dagelijks tijdens de werkuren of op afspraak (tel. 09 - 264 5055).

Extra exemplaren zijn te koop aan 2000 F.

***Een heel mooi boek, met prachtige foto's !
Warm aanbevolen !***

Kent iemand het nieuwe adres van ?

Opnieuw zijn enkele exemplaren van het vorige nummer teruggekeerd, met de melding "verhuisd".

Kan u ons helpen om deze "verloren schapen" terug te vinden ?

Hun "oud" adres :

De H. Joris Moors,
Bijlokestraat 6,
9070 Destelbergen

Mevr. Olga De Coninck,
Koning Leopold II-laan 183 M,
9000 Gent

De H. & Mevr. Smet-Vispoel,
Dorpslaan 50 b1,
9070 Heusden

Mevr. Diana Terryn,
Cloître 6,
7863 Ghoy

De H. Steven Declerck,
Tiensesteenweg 210 bus 23,
3001 Heverlee

Meer nieuws ?

Verder zijn geen bijzondere meldingen ontvangen !

Heeft u interessant nieuws, dat voor de andere leden nuttig kan zijn, laat het weten aan de redacteur, dan kan uw bericht in een volgend nummer worden opgenomen

Bij
de eerste mooie lente-avond
zijn we
langs de Leie-oever
gaan wandelen
in bont gezelschap

Beroepspoëten
zouden hier
karrenvrachten
aan
kunstig gevormde volzinnen
en andere
dichterlijke vrijheden
uit hun pen en brein
kunnen toveren

Wij keken onze ogen uit naar de ondergaande brandende zon, luisterend naar het heftig gefluit van het Winterkoninkje en ... bleven spraakloos.

Een zachte bries blies ons pal in het gelaat en ondefinieerbare geuren omhulden ons als het ware. Aldus flaneerden we van de ene boom naar de andere struik, en passant het Madeliefje niet vergetend noch het schitterend gele Speenkruid en vele andere voorjaarsbloeiërs.

Toen kwamen we aan een plek waar de Leie zich splitst in twee, en hier is het allemaal begonnen.

Een pientere kerel uit de groep wist te vertellen dat voornoemde plek "Drie Leien" heette. En nu

kwam de kat pas voor goed op de koord. Hoe is het mogelijk dat als je iets in twee splitst je er drie hebt?

"Oe-can-da-na" vroeg iemand met een duidelijk Antwerps accent.

Er werd een boompje opgezet en niet zo'n kleintje. Een schrandere, blijkbaar student met een rekenkundige knobbel, sleurde er een heleboel wiskundige termen bij, en had het over limieten, integralen en differentiaal en ander zwaar geschut, waarbij we beschaamd moesten toegeven dat we er nog nooit van gehoord hadden, en voor zover we ons konden herinneren had onze Prof. Biologie nooit cijfers in de cursus verwerkt.

Daar stonden we dan met ons Fluitekruid en Grote en Kleine brandnetel!

We zijn er stilletjes vanonder gemuisd en zijn blijven mijmeren bij de Meidoorn en al het moois dat de Lente ons te bieden had.

Hoe klonk het ook weer, dat uitsonderlijk gedicht:

*"... Ik heb vandaag de vlag maar
uitgestoken
omdat de lucht zo iets heel biezonders had,
omdat de winden zo naar bloemen roken,*

omdat ... "

L. Havik
Plantentuin

Fietsen in de haven

**Op aanvraag
van meerdere leden
wordt onze
mooie
fietsexcursie
in de haven Gent
herhaald**

tie, dit alles maakt van dit landschap een unieke plek, een belevenis om mee te maken...

Practisch

**Wat meer is, we volgen
dezelfde gids
als enkele jaren geleden:
Filip Verloove.**

***Op zondag 11 (elf !) augustus
komen we samen, per fiets, aan
het station Gent-Dampoort.***

(= een wijziging t.o.v. de vroegere agenda)

We verzamelen om 14 u.

Filip heeft de voorbije twee jaar bijzonder intensief de adventief-flora bestudeerd, op semi-professionele wijze, in het kader van een project dat is uitgeschreven door het Instituut voor Natuurbehoud.

Vandaar fietsen we een aantal kilometers tussen fabrieken, loodsen, ertshopen, boomstammen, spoorwegemplacementen, op zoek naar ongewone tot uiterst zeldzame exotische plantensoorten.

Als resultaat is er een indrukwekkende lijst (met een schat aan interessante nota's) geproduceerd van de uitheemse soorten die de laatste decennia ons land zijn binnengekomen. Het ongebreidelde transport is wel een van de hoofdoorzaken van deze invasie.

Men zegge het voort!

Paul Goetghebeur
Plantentuin

Meer over deze problematiek hoort u tijdens de rondleiding !

Ook het aspect "haven in rust" (op zondag) is uniek !

De omvang van deze terreinen, de schepen, de verlaten vlaktes, de roestige wrakken, de ruige vegeta-

Gentse Feesten 2002

Tijdens
de komende Gentse Feesten
zullen de gidsen
elke dag
(van zondag tot zondag !)
één of méér
gratis rondleidingen
verzorgen
telkens van 14.30 u tot 16.00 u
waarbij
zowel de buitencollectie
als
het serrecomplex
aan bod kunnen komen

Tijdens deze periode is er ook
een bescheiden, maar nuttige cafeta-
ria voorzien ('t zijn vaak warme da-
gen ...) in het ingangsgebouw van de
serres.

De Plantentuin zelf is open van
9-12 u en van 14-17.30 u.

Tijdens het laatste weekend
(zaterdag 27 en zondag 28 juli) zul-
len er ook avondrondleidingen
gegeven worden in de verlichte ser-
res, tijdens twee nocturnes van 20.30
- 23 u. De rondleidingen zelf gaan
door van 21-22.15 u.

Daarenboven zullen er tijdens
de Gentse Feesten ook enkele the-
matische wandelingen worden inge-
richt, start om 14.30 u.

Zondag 21 juli:
Chinese planten, o.l.v. Roger
Laureyns

Maandag 22 juli:
Planten uit de kranten, o.l.v. Chris
De Permentier

Dinsdag 23 juli:
Verrassingswandeling, o.l.v. Paul
Goetghebeur

Woensdag 24 juli:
Eetbare bloemen en planten, o.l.v.
Hilde Mortier (onder voorbehoud)

Donderdag 25 juli:
Klimplanten, o.l.v. Roger Laureyns

Vrijdag 26 juli:
Flora biblica, o.l.v. Chris De
Permentier

Zaterdag 27 juli:
Enkel algemene wandelingen

Zondag 28 juli:
Bomen verdwijnen, o.l.v. Paul
Goetghebeur

***Breng uw vrienden en kennissen
mee ! Hopelijk raken ook zij over-
tuigd van de waarde van deze
Plantentuin: zo worden nieuwe
leden "geboren" ...***

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51
9031 Wondelgem

Agenda 2002

Juni

- Zondag 2 juni, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

En ! onze jaarlijkse barbecue in het Palmarium

Informatie in het vorige nummer !

- Zondag 9 juni: Tuinenfietstocht in St-Denijs-Westrem & Zwijnaarde.

Informatie in het vorige nummer !

- Zaterdag 22 & zondag 23 juni: Tweedaagse naar de Loirestreek.

Informatie in het vorige nummer !

gewijzigde datum

Juli

- Zaterdag 6 juli: Opruimdag in de Plantentuin.

Informatie op p. 76.

- Zondag 7 juli, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: Flora Magica, o.l.v. Chris De Permentier.

- Woensdag 10 juli: Nocturne in de

Plantentuin, met proeverijen van exotische vruchten.

Informatie op p. 67.

- Zondag 21-28 juli: Gentse Feesten in de Plantentuin.

Informatie op p. 71.

Augustus

- Zondag 4 augustus, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: Proeverij met noten, o.l.v. Hilde Mortier.

- Zondag 11 augustus: Fietsexcursie in de haven (herhaling: op aanvraag van vele leden !), o.l.v. Filip Verloove.

Informatie op p. 70.

- Zaterdag 31 augustus: Daguitstap naar de kust.

Bezoek aan een (kust)plantenkweker te Veurne, de archeosite Walraevensyde, en het domein van prins Karel.

Informatie op p. 60.

September

- Zondag 1 september, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: De drie series, de drie zaligheden, o.l.v. Ferdinand Cobbaut.

- Zaterdag 14 september: Stads-wandeling, met beklimming van het Belfort !

Informatie op p. 54.

Oktober

- Zondag 6 oktober, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

November

- Zondag 3 november, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: Het Herfstgebeuren, o.l.v. Harald Evrard.

- Zondag 3 november: uitstap naar Tervuren, met een begeleid bezoek

aan het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, en het Geografisch Arboretum o.l.v. Paul Goetghebeur.

Informatie in het september-nummer.

December

- Zaterdag 14 december: Algemene ledenvergadering.

Alle leden ontvangen een persoonlijke brief, met de agenda, en een korte voorstelling van de extra activiteit.

Nadien volgt een verzorgde receptie.

Koninklijk Natuurwetenschappelijk Genootschap

DODONAEA

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.

tel. : 09-264 50 85; fax : 09-264 53 34

email (secretaris):

Frederik.Leliaert@rug.ac.be

website:

<http://allserv.rug.ac.be/~feliaer/dodonaea/>

Activiteitenkalender 2002

De indoor activiteiten gaan door in Auditorium 4, om 18.15 u.

● Zaterdag 28 september:

Excursie o.l.v.

Kristien Van der Mijsbrugge (IBW),

Arnout Zwaenepoel (WVI),

Tim Adriaens (IN).

West-Vlaams Heuvelland:

ecologie, ecosysteem en autochtone bomen en struiken.

● Dinsdag 8 oktober:

Carlo Heip (RUG & NIO-CEMO).

De bodem van de zee: de grootste biotoop op aarde.

● Woensdag 16 oktober:

excursie o.l.v. Steven Degraer (RUG).

Boottocht op de Zeeleeuw.

● Dinsdag 22 oktober

Ron Verhagen (RUCA).

Studie van de variabiliteit van zoogdieren in hun patronen en speciatie- en aanpassingsprocessen.

● Dinsdag 5 november

Guy Joos (RUG).

Allergieën, een toenemend probleem, en wat er aan te doen.

● Dinsdag 19 november

Leo Vanhecke (Nationale Plantentuin).

Framed by archaeologists, six years of botany at Sagalassos (Turkey).

● Zaterdag 23 november

Dodonaea symposium

Habitatfragmentatie.

● Dinsdag 3 december

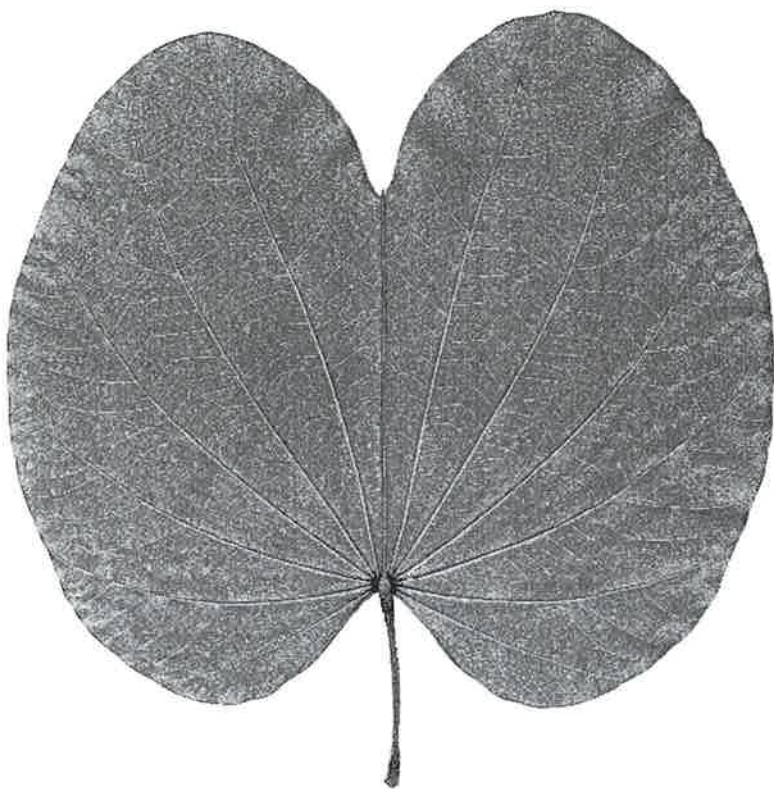
Patrick Van Damme (RUG).

Etnobotanische alternatieven voor genetische manipulatie.

● Dinsdag 17 december

Jaarvergadering, Iris Leinfelder (RUCA).

Het sociale leven van de mantelvaaier: vrouwelijke subtiliteit als antwoord op mannelijke opvallendheid.

Blad van een *Bauhinia*-boom langs de
straat geplukt in een buitenwijk van Kuala
Lumpur, Maleisië. R.N. april 2002.

Opruimdag

Opruimdag in de Plantentuin

Beste Vrienden,

Op zaterdag 6 juli wordt u vriendelijk uitgenodigd om mee te helpen de tuin een opknapbeurt te geven. Met de Gentse Feesten in aantocht lijkt het ons nuttig om de tuin een feestelijk aanzien te geven, en altijd zijn er wel enkele delen waar woe-
keraars weten door te dringen ...

Daarenboven is het werken in groep veel aantrekkelijker dan wanneer je op je eentje onkruid staat te wieden : je ziet de groep zo vooruit-schuiven !

Bij deze gelegenheid kan u als Vriend(in) van de Plantentuin uw hulp en uw interesse zeer concreet zichtbaar maken.

Wanneer u dan met uw vrienden of familie onze Plantentuin komt bezoeken, dan kan u hen het hoekje tonen dat u zelf heeft opgeknapt : goed zo !

We starten om 9 u met de werkzaamheden.

Na een middagpauze met zoals gewoonlijk soep en een drankje "van het huis" hervatten we omstreeks

14 u (gelieve zelf de rest van een lunch mee te brengen).

U kan gerust komen helpen per halve dag !

Er zijn uiteenlopende werkzaamheden voor alle leeftijden, voor fijne vingers, en voor brute kracht.

Mogen we u vragen zo mogelijk uw eigen klein tuingerief mee te brengen?

*werkhandschoenen,
snoeischaar,
schopjes,
handraket, ...*

Bij een grote opkomst zitten we gauw door onze voorraad.

Afspraak dus voor een hopelijk zonnige dag (in juli zou dat wel kunnen)!

Nil novi sub sole

Boerenbedrog
of
Nil novi sub sole

Naar een uittreksel
uit het
"Journal de Lille"
verschenen in
"Le Journal
d'Horticulture Pratique"
jaargang 1845

Elke gelijkenis met
de huidige situatie
berust
op puur toeval

Het was in het jaar 1845, België was jong, er zou een ernstige landbouwcrisis komen, maar de Europese bourgeoisie wist nog van niets en gaf zich over aan de nieuwste mode. Zoals dat gaat in tijden van voorspoed en cocooning was er geld genoeg om uit te geven aan luxe, want de oorlogen waren voorbij en men leefde weer op. Eén van de liefhebberijen die de betere kringen van het hele land in de greep hield was tuinieren. Tuinen aanleggen, exclusieve tuinplanten verzamelen, serres bouwen, noem maar op, er werden handenvol geld aan uitgegeven. Men hield tuin- en theeparties om die zeldzame roos, die pas uit Engeland ingevoerde Chinese plant

of die nieuwe camelia/azalea te tonen aan de genodigden. Voor vele Gentse tuindersfortuinen werd in deze periode van plantenhandel de basis gelegd, en gelukkig voor hen kwam het nooit tot tulpenbollentoe-standen.

Het was evenwel niet alleen een luilekkerland voor bona fide tuinders. Het spreekt vanzelf dat waar makkelijk geld verdiend wordt er ook oplichters mee op de kar sprongen om een snelle cent mee te graaien. Dat gebeurde onder meer in het Franse Roubaix, waar twee min of meer onguere sujetten (Chrysostôme Balme en François Arnol) op het idee kwamen om een "net-echte" plantencatalogoog uit te geven, vergezeld van een spectaculair album met gekleurde afbeeldingen (toen nog een veel duurder aangelegenheid dan nu) "*naar het leven*" gemaakt in Nederland, Den Haag, op 15 januari 1843".

De catalogoog moet een juweeltje geweest zijn. Hij bevatte een aantal planten die zelfs vandaag nog in aanmerking zouden komen voor de titel "*achtste wereldwonder*", en die op de Floraliën van 2005 bepaald geen slecht figuur zouden slaan. Hier komen er een paar:

Een plant genaamd "*Ambassadeur des quatre puissances*" die tot

twee meter hoog wordt en 500 dubbele bloemen draagt, allemaal verschillend van kleur".

"*L'Arc de Triomphe*" die "vier goed geproportioneerde takken" geeft, "elk met een massa bloemen, en waar de middelste (n.v.d.a. van vier?) een hemelsblauwe kroon draagt van 50 cm doormeter".

De "*Serpentaire unique*" "in een prachtig groen, getand en geplisseerd" (geen verdere vermelding helaas).

De "*Fleur des dames*", "die een volledig paviljoen begroeit met bloemen en bladeren, geurt als jasmijn en drie kleuren heeft: blauw, groen en rood".

De "*Oeuillet monstrueux*", "dertig centimeter diameter, negen maand in bloei en beschikbaar in veertien verschillende kleuren" (wat prutsen wij toch tegenwoordig met onze zjenoffeltjes van niks?).

En de rozelaars! Een blauwe met rood hart, een gele met violet hart, een witte met blauw hart, een roze met blauw hart, en de roos "*La reine des fleurs*", met 200 karmijnrode rozen met wit hart. En dan vergeet ik nog: de "*roos met zeventien kleuren*" en de "*roos met zeven sterren*". Vibert, Parmentier en andere Lensen zouden zien groen van afgunst bij al dat fraais.

Er was ook de zeer opmerkelijke bloembol "*Grand gloria*", "die vier dubbele op rozen lijkende bloemen draagt, wit met violet-blauw gepa-

nacheerd en die in een pot op de schouw gehouden kan worden."

Zoals het een commerciële catalogus betaamt mocht ook een ruim aanbod van groenten en fruit niet ontbreken. "*De dwergkerselaar*" die in pot of volle grond gekweekt kan worden en waarvan acht kersen samen een halve kilo wegen, "*de dwerggreinette*" uit Siberië met appels van een halve kilo die gedurende twee jaar bewaard kunnen worden, "*de dwergperelaar*" "*bon Crétien*", uit Roemenië, met peren van 365 gram met blauwe schil, die drie jaar bewaren." Bovendien waren er voor de liefhebbers ook de "*Vigne céleste*", met reusachtige trossen van druiven van 65 gram, 5 tot 6 kilo per tros, "*Engelse bloemkolen*" van 10 tot 12 kg, die drie jaar bewaren". En "*Asperges uit Napels*", een meter lang en vier centimeter omtrek".

We kunnen ermee lachen natuurlijk, maar het is wel opmerkelijk hoe geniaal de catalogoog inspeelt op de tuinverzuchtingen van de mensen toen. Let er eens op hoe vaak de kleur "*blauw*" terugkeert. Tot in de schil van de wonderlijke peer toe. Men was toen volop het hybridiseren aan het ontdekken, en niet gehinderd door enige genetische kennis dacht men dat de zo begeerde kleur binnen handbereik was. De legende van de blauwe roos was ook ongeveer in deze periode tot het grote publiek doorgedrongen. En net zoals nu wilden de mensen zeldzaamheden. Vandaar... De

volgende keer u een mailordercatalogoog opent zal u waarschijnlijk niet langer verwonderd zijn door de exotische kleuren van de gewassen die erin aangeboden worden...

Een hang naar exotisme was de burger uit die tijd al evenmin vreemd. Net zoals wij droomde men van verre horisonten, en Roemenië en Siberië (toen nog niet het massale verbanningsoord dat het onder de latere Tsaren en Stalin geworden is) voldeden volkomen aan de vereisten van *"een ver land waar toch niemand gaat controleren"*. Wij kopen ook zalfjes en kruidenthee *"uit het oosten"*, zoals onze ouders *"echte Amerikaanse sigaretten"*.

Het album met de afbeeldingen kwam niet toevallig uit Nederland, dat ook toen al een stevige tuinreputatie had.

Een meer functioneel maar daarom niet minder begeerd aspect van groenten en fruit was de houdbaarheid. Wij die leven in een tijd van diepvriezen, inblikken en verpakken kunnen ons niet voorstellen welke inspanningen onze voorouders zich moesten getroosten om de hele winter eten te hebben. Voor fruit bijvoorbeeld werden een aantal nu bijna verdwenen rassen ontwikkeld die volstrekt hard en groen geplukt werden en dan op stro in de schuur rijp werden tegen januari. De legendarische Kempense *"Rabauw"* (appelsoort) is een goed voorbeeld. Af en toe was de hongersnood nabij, zoals in de jaren die volgden op

1845. Vandaar de aantrekkingskracht van bewaarfruit, en de reden waarom mensen in de val traptten.

En dat deden ze, massaal, tot grote verwondering van de schrijver van het artikel, die zelfs een beetje geschandaliseerd zegt: "En in Roubaix dan nog, stad van licht en vooruitgang" (in 1845 !). Maar gerechtigheid geschiedde. De misdadigers werden opgepakt en door de rechtbank van Rijsel veroordeeld tot één jaar en één dag opsluiting voor Chrysostôme Balme, en zes maanden voor François Arnol. De planten in hun bezit gevonden waren paardebloem, zuring, cichorei en weegbree. En wat nog het meest verbazingwekkend is: de beschuldigen schijnen tot voor de rechtbank geloofd te hebben in hun koopwaar, die ze van *"een onbekende"* gekocht hadden". Wat de rechter niet geloofde. De doos in, en geen pardon.

We zullen nooit weten wat er van hen geworden is, maar wat ik graag eens in mijn pollen zou houden is het voor het proces in beslag genomen album. Al zal dat ook wel tot stof vergaan zijn, of tijdens de oorlogen verwoest.

Ingrid Verdegem
Duffelstraat 12
9890 Semmerzake

Hoe durven ze?

Op een goeie morgen
we hadden waarschijnlijk
slecht geslapen
bekroop ons
de vermetele gedachte
het bloedeigen
driemaandelijks tijdschrift
eens uit-te-vlooiën

Wie het
in zijn hoofd gehaald heeft
dergelijke uitdrukking
de wereld in te gooien
wel
die mag er wezen

Ridiculeus

Vooruitlopend op het kritisch onderzoek mogen we nu reeds concluderen, nadat we de hele inhoud op de korrel hadden genomen, met het gevleugeld woord van onze Prins, Monseigneur Filip:
"Fantastisch".

De echte aanleiding om dergelijk onderzoek op touw te zetten ligt open en bloot voor de hand, nl. het nieuwe kleedje waarin ons tijdschrift gestoken is.

Lay-out, kleurenfoto's, druk, het is allemaal om het origineelst. Maar er is meer. Toen we "Tome second,

chapitre VIII: De l'épinette ... enz." voorgeschoteld kregen, dachten we enkele tellen dat we in de Bijbel verzeild geraakt waren. We hoorden Jan, die luidop zat te lezen, duidelijk zeggen "Boek I, Hoofdstuk II, vers zeven tot negen ...". Toen hield hij op, en merkte duidelijk dat er iets fout zat.

In ieder geval leer je een massa dingen bij het lezen van deze publicatie. Naast A.B.N. Nederlands word je geconfronteerd met Oud-Vlaamsch, maar eveneens met uitgelopen Latijn, un français châtié, en English breakfast, om verbaasd bij te staan. Alles bij mekaar genomen heeft dit communicatiemiddel een echte transsubstantiatie (kras hé Hein) doorworsteld.

Verder zijn de individuele bijdragen van een danig gehalte dat een tweede lectuur zich vaak opdringt. Pluis het zelf maar eens uit. U zult verwonderd zijn van de inhoud, de kennis en de overgave waarmee menig artikel gepleegd wordt.

Blijft nog het probleem (hamvraag) voor het vinden van een oorspronkelijke titel voor onze blik op de wereld et Urbi & Orbi. We zijn naarstig op zoek naar iets kernachtig gebald dat in één woord twee begrippen bundelt, nl. Universiteit & Plantentuin.

Helpt U ons even zoeken ? Wie heeft een schitterend idee of suggestie?

Schrijven of telefoneren naar de redacteur (09-264 5055).

Fijn dat U zich al aan 't denken zet !

L. Havik
Plantentuin

tweete verhaal van Jan

**Ik zal jullie vertellen
een verhaal
"eentonig en lang
als een hemelse zang"**

Lermontov (1814-1841)

Bij Bonpa veilig op schoot - opa was nog niet in die dagelijkse spreektaal ingeburgerd - héél lang geleden, nog voor de Slag der Guldensporen om u een vaag idee te geven van de tijd - vertelde Opa onderhavig uitermate spannend verhaal.

't Was nacht, 't was middernacht, 't was donker, 't was pikdonker, en aan de rand van het woud lag een roversbende. En de Kapitein sprak tot zijn onderdaan: "Jan, vertel eens van je avontuur", en Jan de onderdaan van de Kapitein van de roversbende begon.

"Once upon a time ..." want Jan kon, dank zij zijn vele omzwervingen "*Ich liebe dich*" in wel vier verschillende talen zeggen. Dat was hem trouwens steeds goed van pas gekomen, 't is te zeggen die kennis van vreemde talen wel te verstaan ...

En op een lieve lentemorgen, in het begin der tijden - de zon straalde over de toen nog ruwe aardkorst en lauwe dauwdruppels vleiden zich

op de onvruchtbare bodem - ontsproot uit de schoot van Moeder Aarde het allereerste grashalmpje, Grassprietje Spriet genaamd.

Van bij zijn ontluiken voelde het instinctmatig aan dat het voor het volbrengen van een immense taak gekomen was. En inderdaad kreeg hij de gigantische opdracht om de ganse aarde met een zacht groen tapijt te bekleden.

Eeuwen later zou de Indische dichter *Rabindranath Tagore* dit fenomenale werk in een krachtig aforisme als volgt samenvatten:

't Is het nederige gras dat de aarde herbergzaam maakt.

Wat een absolute erkenning inhield van het werk van Grassprietje Spriet en de zijnen.

Grassprietje Spriet was niet alleen nederig - want het boog het hoofd voor de zwaarste stormen - maar uiterst moedig en noest in het volbrengen van zijn, op het eerste gezicht, haast onmogelijke taak. Getuige hiervan volgende merkwaardige anekdote, het vertellen waard.

Toen Grassprietje reeds een groot deel van de enorme taak vóórbracht had, nl. het bewoonbaar maken van de aarde, brak de IJstijd

aan. Het werd bitter koud en de levensomstandigheden alsmaar benarder, zelfs onhoudbaar.

Uiteindelijk moesten Grassprietje samen met duizenden en duizenden lotgenoten wijken en de eertijds moeizaam veroverde ruwe gebieden weer prijsgeven.

Na een onmeedogenloze strijd, steeds maar terugtrekkend, kwamen ze aan een machtig water, Scaldis genaamd.

In een wanhoopspoging staken ze de brede stroom over, en verschansten zich achter de stevige hoge duinen die hen welwillend enige dekking gaven tegen de vrieskou en dito gierende noorderwind.

"Hier houden we stand" riep Grassprietje Spriet tot zijn onderdanen. En zo geschiedde het. Zij hielden stand en maakten van het land langs gene kant, derwertsover, aan de Scaldis gelegen, een prachtig en gastvrij gebied.

Op dat moment van het verhaal hoorde Jan de Kapitein van de roversbende kuchen alsof er iets vreemd in de keel zat. En toen de Kapitein het hoofd wendde, zag Jan in de gloed van het kampvuur, een diamant in de punt van Kapitein's oog schitteren.

Het leek wel op één van die diamantjes die 's morgens als dauwdruppels aan de grashalmpjes hangen en waarin de zon door straalbreking een regenboog tovert.

En toen Jan zijn blik liet rondwalen zag hij nog vele diamantjes

glinsteren in d'ogen van zijn spitsbroeders.

Allen waren ontroerd bij het aanhoren van dit prachtig verhaal over Grassprietje Spriet en zijn moedige legerscharen.

Het waren trouwens goede rovers, want zij stalen bij de rijken om het aan de armen te geven. Dat was in die tijd zeer verdienstelijk, kijk en luister maar naar de exploten van Robin Hood !

Lang, heel lang daarna zou het land, waar Grassprietje en de zijnen standhielden, bevolkt worden door Kelten, een stoer mensenras dat echter langzaam zou overgaan in een volk dat de eigenschappen zou vertonen die Grassprietje het prachtige land nagelaten had.

Het was een gastvij volk, ijverig en noest, trots maar niet hoogmoedig, koppig als het moest, nederig maar niet slaafs, moedig als geen ander, kortom, een volk om van te houden en waar het nog goed was en nog steeds goed is om te toeven, men noemde ze : Vlamingen !

L. Havik
Plantentuin

Jardin Sitio Litre

**Bekeken
door de bril
van een
cactusverzamelaar (5)**

**Jardin Sitio Litre
Puerto de la Cruz, Tenerife**

In Puerto de la Cruz, de belangrijkste badplaats aan de noordzijde van Tenerife, staat één van de oudste huizen van het ganse eiland. Oorspronkelijk gebouwd als klooster in 1730 werd het in 1774 aangekocht door een Brits handelaar, *Archibald Little*, vandaar de naam : *Little Place* of in het Spaans *Sitio Litre*. Een tuin gepland door de familie *Little* werd later gerealiseerd door de volgende huiseigenaar *Charles Smith*. Door de eeuwen heen kwamen en gingen diverse eigenaars, waarvan de huidige in 1996 de tuin voor het ruime publiek openstelde.

Andere voorname bezoekers waren eertijds, de vader van de bekende schrijver en dramaturg *Oscar Wilde*.

Ook *Marianne North*, fameuze aquarelliste verbleef er twee maand, maakte er menig schilderij waarvan nu nog reproducties aldaar zijn tentoongesteld, en waaruit blijkt dat de tuin sinds toen weinig wijzigingen

heeft ondergaan. Dat is nu net zo fascinerend dat men van het heden ruim twee eeuwen in het verleden kan teruggaan.

Van *Marianne North* vindt men in de *Londense Kew Gardens*, in een apart huisje, niet minder dan 870 werken met botanische onderwerpen.

De drakenbloemboom of *Dracaena draco* die aanzien wordt als de oudste van het noorden is wellicht nog een eeuw ouder. De nestor onder deze bomen (behoort tot dezelfde *Dracaena*-familie als de

p. 36 en 37 gravures uit
A.J. Van Laren, CACTUSSEN,
uitgave Verkade's Fabrieken N.V. Zaandam, 1931.

bekende *Sansevieria*) op het gehele eiland staat in Icod de los Vinos.

Sir Richard Burton (uiteraard niet de acteur) verbleef er meerdere malen tussen 1860 en 1863. *Burton* was de eerste Europeaan die verkleed als moslim de heilige stad Mekka betrad, en ook vertalingen maakte van "*Duizend en één nacht*" en de fameuze "*Kama Sutra*".

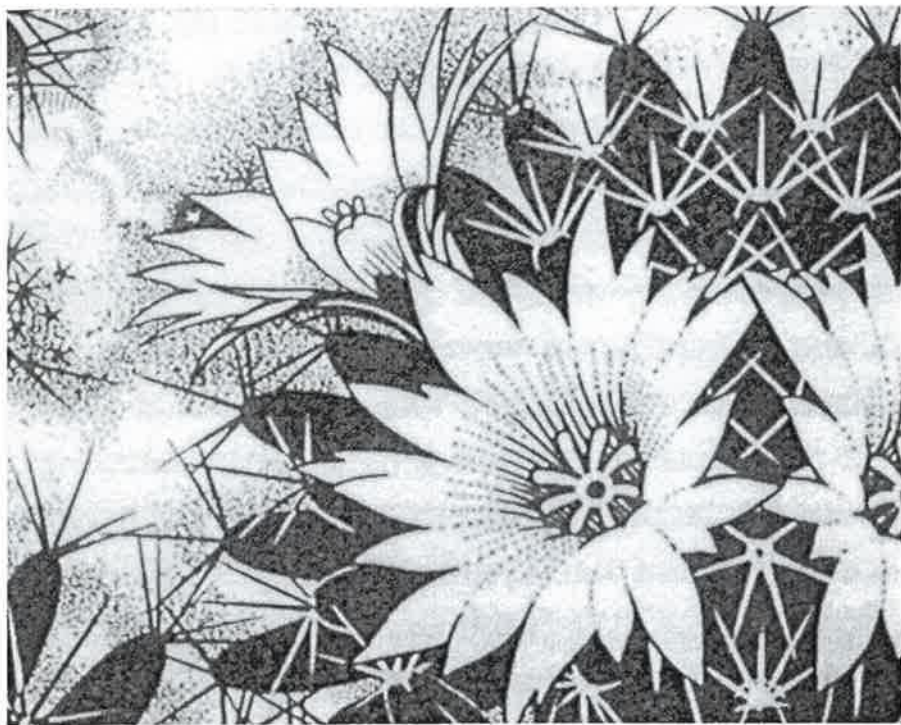
In 1929 bezocht de overbekende thrillerschrijfster *Agatha Christie*, kort na haar eerste echtscheiding, samen met haar dochter eveneens Puerto de la Cruz. De tuin inspireerde haar bij het schrijven van de

novelle, onder de titel "*The mysterious Mr. Quinn*".

De voornaamste bezoeker was, althans voor ons planten-liefhebbers, de natuurkundige *Alexander von Humboldt*.

We kennen de naam van de cactus *Mammillaria humboldtii* naar hem beschreven door *Ehrenberg*. Eerstgenoemde, een voornaam botanicus, op doorreis naar Zuid-Amerika, verbleef er een eerste maal gedurende drie dagen, en ter zijner eer werd er een feest gegeven in juni 1799.

Baron von Humboldt was de man die verklaarde en aan zijn broer schreef dat het Orotavadal met in de achtergrond de vulkaan Teide, de

mooiste plek op aarde was die hij mocht aanschouwen.

In Orotava bevindt zich een uitzichtspunt dat *Mirador von Humboldt* wordt genoemd.

De naam van deze wereldburger en -reiziger geniet verder nog steeds bekendheid op universeel vlak doordat in de Stille Oceaan een 800 km lange koude *von Humboldt-zee-stroming* langs de kusten van Chili en Peru heerst, die in die landen een woestijn-landschap creëert en waar een bijzondere cactusvegetatie wordt aangetroffen. Denken wij maar aan de geslachten *Copiapoa* en *Oroya* die grotendeels in leven blijven door de vaak voorkomende mist die vanop zee landinwaarts trekt.

De tuin bevindt zich in de nabijheid van het zwembadencomplex Lago Martiánez op zo'n 10 minuten wandelen van de kust, in de *Camino Sitio*. Dit is een straatje aan de linkerzijde van een grote palmenlaan die aan de zeepromenade uitkomt, recht tegenover het inmiddels afgebroken *café Mozart*.

Of waar zich de halte bevindt van het gratis "*treintje*" naar die andere grote attractie, het Loro Park. Verschillende soorten palmen, o.a. een *Washingtonia*, worden er gedomineerd door een 300 jaar oude *Dracaena draco* of Drakenbloedboom. Deze vertoont de eigenschap dat zijn witte melksap, in aanraking met zuurstof rood gaat verkleuren, vandaar de naam.

Alhoewel cactussen een minderheid zijn, is het daar aangenaam verpozen, benevens fraaie fuchsia's en diverse soorten passiebloemen, zoals *Passiflora edulis*, *P. coccinea* en *P. quadrangularis*, vormen orchideeën een belangrijke vertegenwoordiging met o.a. *Miltonia*-, *Odontoglossum*-, *Dendrobium*- en *Cattleya*-soorten. Uiteraard zijn het meestal botanische soorten. Nog talrijke andere vormen met hun fraaie bloemen en geweldige kleurencombinaties beslist een attractie.

Aan te raden ... voor alle plantenliefhebbers, is deze eerder kleine tuin.

Zoals bekend is er in het noorden van Tenerife een botanische tuin, eertijds ontworpen om planten en struiken door Spaanse conquistadores meegebracht, aldaar eerst te laten acclimatiseren, voordat ze naar het Spaanse binnenland werden overgebracht.

Eric J.M. PIENS
Verlorenbroodstraat 27
9820 Merelbeke

Cattleya dowiana var. *aurea* uit Lupold J.,
ORCHIDEES, Service d'images Artis, 1952.

Sapristie!

Vorig jaar, op 1 juni 2001
om héél precies te zijn
heeft zij zonder tromgeroffel
noch bazuïngeschal

de rangen
van de Universitaire
Plantentuin
onopvallend
vervoegd

Ze heeft moeten opboxen tegen
de reputatie van haar
legendarische voorganger
en
het moeten waarmaken.
En hoe !

Intussen is bekend dat zij de
gave heeft zich op gereserveerde
wijze beminneijk te maken zonder
daarbij aan autoriteit in te boeten.
Niet zo "evident", zoals politici dat
uitdrukken. Wij hebben eerder "niet
zo vanzelfsprekend" in de pen.

Afijn, reden te over om als door-
winterde journalisten, gewapend
met een potlood, papier en niet te
vergeten gom, om eventuele onwaar-
heden uit te vlakken, op interview
uit te trekken.

Kordaat zijn we haar kantoor
binnengestevend alsof we de haven
van Gent binnenvoeren. We hebben
niet geaarzeld haar de meest directe
vragen te stellen. Kortom, we heb-

ben haar zonder schroom op de
rooster gelegd.

Ze heeft alle mogelijke en dik-
wijls zeer delicate vragen positief
beantwoord.

Wij stoere binken met de carrure
van een Gentse dokwerker, wij heb-
ben het moeten afleggen, tegen het
ragfijne... zeg het zelf maar... figuur !

We mogen zonder meer conclu-
deren dat onze *Hortulana* zich ferm
ingeburgerd heeft en het bovendien
echt naar haar zin heeft.

Wij van onze kant trouwens niet
minder. We hebben het niet aange-
durfd haar te vragen hoeveel lentes
ze telt, maar het laat zich aanzien
dat het er bitter weinig zijn.

Onze Tuin wordt helemaal nave-
nant. De resultaten van één jaar aan
het roer zijn nu reeds merkbaar, des-
alniettemin zal nog gezwoegd moe-
ten worden om grootse plannen te
realiseren.

Sapristie, wat vliegt de tijd toch
onbehoorlijk vlug voorbij !

Holder de bolder gauw naar
huis onderhavig artikel in mekaar
timmeren. Kan misschien nog mee
voor de avondeditie ...

Fijne dag gehad !

L. Havik
Plantentuin

Botanicactus

Bekeken door de bril van een cactusverzamelaar (6)

Botanicactus op Mallorca

De naam die aan deze botanische tuin werd gegeven is vast en zeker misleidend. De ruimte voorzien voor cactussen en andere vetplanten bedraagt slechts een kwart van de totale 150 ha. Met andere woorden, elke bloemen- en plantenliefhebber komt er aan zijn trekken.

Hoe snel sommige succulenten kunnen groeien en felle zon weten te appreciëren is duidelijk te zien in deze tuin genoemd Botanicactus op Mallorca.

Wat zon en hitte betreft zegt dat vakantieoord genoeg. Wie in de vakantietijd deze tuin wil bezoeken verplaatst zich naar Ses Salines, helemaal in het zuid-oosten van het eiland. Van Puerto de Soller in het noord-oosten van het eiland, een geliefde verblijfplaats van Belgen, waarschijnlijk omdat de bevolking behalve hun Spaans er ook de Franse taal hanteert, is het precies 100 km naar Ses Salines.

Vanuit Palma en Arenal is de afstand naar Botanicactus een behoorlijk stuk korter.

Benevens een massa cactussen (c. 400 soorten op 40 ha) en andere succulenten vindt men daar het gehele gamma van zuiderse planten en bomen, zoals cipressen, johannesbrood-, drakenbloedbomen en de plaatselijke flora waaronder eeuwenoude olijven, zonder de citrussen te vergeten, kortom teveel om op te noemen. Alles samen meer dan 12.000 planten op een oppervlakte van quasi 150 ha, (een van) de grootste van Europa !

Uiteraard ontbreken daar geenszins orchideeën (of wat dacht je ?).

In het warme droge zuiden is een orchideeënserre altijd even verpozen bij "koelere" temperaturen.

Buiten zorgt de droge lucht voor dorst. Bij een bezoek moet je jezelf voorzien van drank want voor de bar geldt hier eveneens siesta. Raar maar waar !

Hacienda S'Avall

Met wat geluk, zo schreef mij een Duits correspondent door wie ik van het bestaan van de toen gloednieuwe tuin werd ingelicht, kan men een grote privéverzameling bewonderen op het landgoed S'Avall, eigendom van een grootgrondbezitter. De boomgaard is er beplant met duizenden amandelbomen.

Vijf maand later na het bericht en een bezoek aan de Botanicactus, op zoek naar de kwekers en beplanters van het cactusgedeelte, kregen we toevallig een wegwijzer in het vizier naar Hacienda S'Avall. Aan de afslag kwamen we na een paar honderd meter aan een soort gemetselde ingangspoort met daarop in zes talen, behalve de onze: "Verboden toegang".

Wij (dat zijn mijn eega en ikzelf) toch het opschrift negerend (no habla Español) door de omheining ons kokend huurwagentje onder een schaduwrijke boom gaan plaatsen. We bevonden ons dus op het terrein van de grootgrondbezitter (hoe kom je aan zoiets, conquistador ?) en zover het oog reikte niets dan amandelbomen.

Voor het bloemenspektakel waren we in mei te laat, want zoals bekend is de bloei normaliter in februari. Witbloeiende geven zoete amandelnoten, deze die roze bloeien de bittere. Van de hacienda zelf geen spoor. De rechte maar hobbelige weg die door het landgoed liep, smolt aan de einder samen met het blauw van de lucht. Van een plekje grond gesproken, maar geen "op-trekje" te bespeuren.

Van de paar wagens (blijkbaar met licentie) die de ingangspoort waren doorgereden keken de bestuurders ons vreemd aan. Of was dat slechts imaginatie omdat onze geest wist dat we op verboden terrein waren ?

Tot er plots uit de tegengestelde richting een oud vehikel op de hobbelige stenen kwam aangedokkerd. Dat zou ik doen stoppen (je weet wel, met een beetje geluk) doch honderd meter voor de poort reed het de boomgaard in en hield even verder halt.

In twee woorden Catalaans en drie woorden Engels, met wat Frans en Duits doorspekt, werd het ons vrij spoedig duidelijk dat "het beetje geluk" niet voor deze keer zou zijn.

(In Tenerife hebben we eens 3 pogingen moeten ondernemen vooraleer deuren wagenwijd opengingen. Mijn naamkaartje van ondervoorzitter van Cactusweelde-België zat er misschien de laatste maal voor iets tussen).

Een paar dagen later op een avond aan de balie van ons hotel in Puerto de Soller, sta ik een reuze reliëfwandkaart te bekijken. Onderaan rechts, het grondplan van de reeds eerder genoemde hacienda. Het toeval wil dat de maître-d'hotel naar de balie komt. Ik klamp hem aan en vraag naar S'Avall. De verachtende blik in zijn ogen en dito trek om zijn mond vergeet ik nooit. Dan begint hij een verhaal. Hoe groot het landgoed is, hoeveel vruchtbomen er staan, de pracht van de cactustuin, de orchideeën, enz. Hij kent de man (een vroegere vriend) die gehuwd is met de hacienda-dochter.

Aan de bruiloft waarop een niet gering aantal genodigden aanwezig

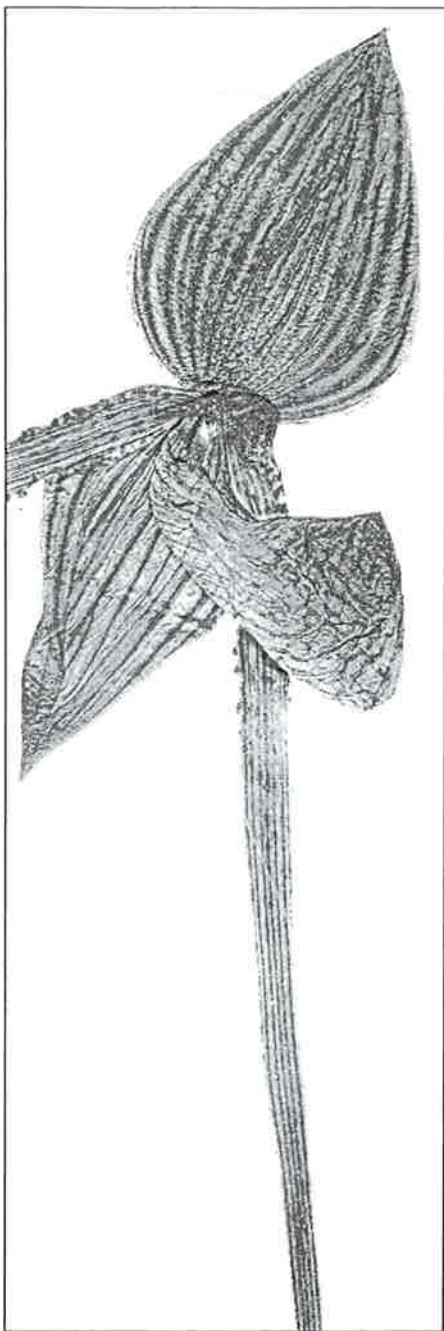
waren, werd de vaat niet gedaan. Alle potten en pannen, borden, glazen, kortom het hele bestek, heeft men doodgemoedereerd in de Middellandse Zee gekieperd !

Rijke lui zijn een vreemd volkje, of moest deze handeling een langdurig geluk van het nieuwe echtpaar bestendigen ?

"Bah" beëindigde hij zijn verhaal, en met versnelde pas toog hij terug naar het restaurant (blauwtje gelopen bij de dochter ?).

Hier eindig ook ik mijn verhaal. Misschien had ik beter mijn stukje "Hacienda S'Avall" getiteld i.p.v. Botanicactus. Ondanks alles is het toch de moeite waard om de tuin in de omgeving van Ses Salines te bezoeken.

Eric J.M. PIENS
Verlorenbroodstraat 27
9820 Merelbeke

Op de vensterbank

Orchideeën op de vensterbank

25 tot 40% is meer regel dan uitzondering, slechts bij zeer zwoel weer halen we per uitzondering eens de 50 tot 60% relatieve luchtvochtigheid, droog dus, te droog.

Een huiskamer met een gemiddelde dagtemperatuur van 22°C en een gemiddelde nachttemperatuur van 17°C is zeker een geschikte verblijfplaats voor orchideeën. 's Zomers mag het overdag wel eens 28°C zijn, ook al is dit voor de menselijke bewoners niet echt aangenaam. De nachttemperaturen zullen 's zomers dichterbij de 22°C liggen dan bij de 17°C van de gemiddelde temperatuur. 's Winters zal de menselijke bewoner de neiging hebben om het huis goed warm te stoken. Let op, verwarming verdroogt de omgeving!

Ik stel mij een typeruimte voor met vensters die uitgeven op het westen en oosten. Het noorden is nooit geschikt tenzij 's zomers voor enkele donker te kweken planten, het zuiden is vooral 's zomers minder geschikt wegens teveel licht en dus warmte. In mijn typeruimte zien wij dus nooit de hevigste middagzon en dat is al één interessant punt.

Ik schreef hierboven al dat verwarming droogt. Het is algemeen gekend dat gebouwen met verwarming geteisterd worden door droge lucht. Een relatieve vochtigheid van

Water geven.

Droogte kan men op twee manieren voorkomen. Plaats elke pot op een twee centimeter dikke laag kiezelstenen in een grote cache-pot en zorg ervoor dat de pot met de plant nooit in het water staat, de kiezelstenen daarentegen moeten altijd in het water staan. Geef Uw planten minstens tweemaal in de week water (observatie!!!) en benevel dagelijks het potmengsel, niet de planten. Geef ALTIJD regenwater.

De planten moeten dagelijks eens bekeken worden, daarom niet altijd grondig maar toch. Elke vensterbank-kweker die zijn planten dagelijks bekijkt kent zijn planten van kop tot teen en dat is zeer nuttig. Elk worteltopje dat zich te voorschijn priemt of dat verdwijnt zal hij opmerken. Besluiten trekken uit die observatie is dan niet zo moeilijk.

Nogal wat monopodiale orchideeën zoals bijvoorbeeld *Phalaenopsis*, *Vanda* (deze laatste is minder geschikt voor de huiskamer) en ook de *Angraecoiden* en *Cattleya's* stoppen met hun wortelgroei als de

luchtvochtigheid aan de lage kant is. Wil je dus de wortelgroei stimuleren dan moet je de planten en hun wortels zeer regelmatig bevochtigen. In een zeer droge ruimte kan dat nogal eens moeilijk lukken zeker als de planten graag veel lucht rond hun wortels hebben. Dagelijks minstens één keer op het potmengsel benevelen zal de planten veel helpen.

Pot of geen pot?

Phalaenopsissen maken geen problemen van potcultuur. Eén tot twee keer per week veel water geven, d.w.z. goed doorgieten, en dan minstens om de twee dagen het potmengsel goed benevelen staat garant voor een geslaagde kweek met zeer goede groei van de planten die regelmatig met veel bloemen bloeien. De meeste Angraecoiden zijn echter niet zo rap content. Ze zijn niet al te gek op potcultuur, ze gedijen het best met hun wortels in de open lucht. Laat hun wortels gerust buiten de pot 'op reis' gaan. Klein blijvende planten kunnen gerust epifytisch gekweekt worden op voorwaarde dat ze dagelijks een uur te 'zwemmen' gelegd worden in bijvoorbeeld een emmer water. Cattleya's en Oncidiums moeten minstens een keer per week goed doorgegoten worden en let wel... ze durven ook met hun wortels buiten de potten 'op reis' gaan.

Zonlicht en warmte.

De zon, daarover heb ik het eigenlijk nog niet gehad. Je kan je voorstellen dat een kamer vol glas een echte broeikas moet zijn als daar volop zon naar binnen komt. Daar moet dus iets aan gedaan worden zodat zowel de planten als wijzelf, mensen, ons daar blijven goed voelen. We kunnen de rolluiken naar beneden doen of een zonnewerend maar lichtdoorlatend gordijn voor de planten trekken op de tijdstippen dat de zon onze planten 'dreigt' te beschijnen. Direct zonlicht moet 's zomers altijd vermeden worden, zeker op de middaguren (alleen voor 11u. en na 16u. mag direct zonlicht op voorwaarde dat de planten, zoals reeds beschreven, regelmatig water krijgen). Een venster een beetje openzetten zodat er een zacht briesje over onze planten 'loopt' is zeker nuttig want dit briesje zorgt voor verse lucht én voor afkoeling.

Bemesting.

Wat de bemesting betreft kan ik vrij kort zijn. Koop 3 soorten bemesting. Eén met een hoge N waarde, één met een hoge P waarde en één met een hoge K waarde (de als orchideeën meststof verkochte producten lijken mij eerder onvolledige produkten). Die N-P-K waarden staan altijd op de verpakking gedrukt. Neem elke week een andere soort meststofsoort en

gebruik slechts de helft van wat als maat op de verpakking aangegeven staat én... bemest wekelijks in juli en augustus, vanaf maart tot en met juni en van september tot en met oktober slechts om de twee weken. Na het bemesten moet je 's anderen-daags de potten nog eens goed met zuiver regenwater doorgieten om alle achtergebleven zouten uit te spoelen.

Insekten.

Het gebeurt al eens dat op de vensterbank vele kleine druppeltjes te zien zijn, kleverige druppeltjes die alleen maar met water weg te vegen zijn, een kleverig goedje. De onderkant van het blad van die planten zit vol schildluizen of bladluizen.

Dus: observatie, vaststellen, besluiten, ingrijpen.

Koop een anti-schildluismiddel, pas het twee keer met een tussenperiode van twee weken toe en... de schildluizen zijn weg! Heb je maar een vijftal planten dan kan je bijvoorbeeld om de maand de planten met een zeeploogje afwassen.

Zo kan het ook gebeuren dat op de bladeren van de planten zeer fijn spinrag zichtbaar is. Dit wijst op een aantasting door spintmijt (geen insect maar een soort spinnetje). Als men zoiets vaststelt is het blad zeer dikwijls grijsig verkleurd. Ook hier-teen zijn middeltjes te koop. Spintmijt komt meestal voor op planten die in zeer droge ruimtes

staan. Wees in elk geval uiterst voorzichtig met bestrijdingsmiddelen; de planten af en toe eens met een zeeploogje afwassen is veel gezonder.

Orchideeën kweken op de vensterbank is dus mogelijk. Zorg voor een goed klimaat waarin iedere mens zich goed voelt, ook voor vele orchideeën is dat een goed klimaat.

Te onthouden:

Mist voldoende observatie en de daaruit volgende echte kennis van de plant (clubbijeenkomsten bijwonen en lezen mensen, echte literatuur, niet alleen populaire dingen!), hoe ze is en hoe ze reageert, moet resultaat volgen.

Rekening houden met omgevingsomstandigheden zoals licht, lucht, warmte en vochtigheid. Houdt er rekening mee dat de linkse kant van een vensterbank warmer of kouder kan zijn dan de rechtse kant en dat het tegen het venster kouder kan zijn dan twintig centimeter ervan verwijderd.

Op tijd en stond water geven (met regenwater), het potmengsel benevelen én voor bemesting zorgen.

Rik Neiryneck, Bottelare

Lidgeld 2002

Beste Vrienden,

*Mag ik het hier nogmaals herhalen:
Uw hulp is écht van groot belang
voor de Plantentuin, door uw finan-
ciële steun, maar ook en vooral
door uw actieve bijdrage aan het
onderhoud van deze verzameling
van levende planten !*

Als u in de tuin wil komen hel-
pen werken: graag een telefoontje
naar :

*Chantal Dugardin (Plantentuin,
op nummer
09 - 264 50 73.*

Voor nieuwe leden, de bijdrage is nu:

Gewoon lid:	10 Euro
Beschermend lid :	15 Euro
Steunend lid :	25 Euro

Te betalen op onze bankrekening

001 - 1192154 - 03

van

De Vrienden van de Plantentuin
Gent

met de melding "lid 2002".

*Wil u aub de naam en adres van
het lid vermelden, indien deze ver-
schillend is van de betalende per-
soon. Beste dank !*

Een meerjarig lidmaatschap is
mogelijk (inflatie-bestendig !), onder
de voorwaarden hieronder beschre-
ven : warm aanbevolen !

Gewoon lid,

5 jaar : 50 Euro

Beschermend lid,

5 jaar : 75 Euro

Steunend lid,

5 jaar : 125 Euro

En tenslotte kan u lid voor het
leven worden (vanaf 50 jaar)

Gewoon lid, v.h. leven:

200 Euro

Beschermend lid, v.h. leven:

350 Euro

Steunend lid, v.h. leven:

550 Euro

*U kan ons ook bijzonder goed hel-
pen door zelf één of meerdere
nieuwe leden aan te brengen, door
onze Plantentuin meer bekend te
maken, door met andere verenigin-
gen hier op bezoek te komen, enz.*

Doen !

Redactie :

Paul Goetghebeur,
K.L. Ledeganckstraat 35,
9000 Gent

tel. : 09 - 264 5055 of 5056

fax : 09 - 264 5334

email: Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Lay-out :

Rik Neiryck,
Koningin Astridlaan 159,
9820 Bottelare

email : Rik.Neiryck@pi.be

Onze bijzondere dank aan Marc Libert en Werner Goesaert voor de verzorging en verdeling van de zaden uit onze jaarlijkse zadenlijst !

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 2002.

Overname van artikels is alleen mogelijk ná schriftelijke toestemming van de redacteur.

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt:

Luc Baelemans, Ferdinand Cobbaut, Cyrilla Gillis, L. Havik, Marc Libert, Hilde Mortier, Rik Neiryck, Eric Piens, Ingrid Verdegem.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar:

Mathi Bensch, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire, Cecile De Pauw, Cyrilla Gillis, Henk Leyseele, Hilde Mortier, Karel Reusens, Francine Serbruyns, en Ingrid Wiescher, voor de plooi-, kleef-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

Omdat vrijwilligerswerk mede aan de basis ligt van ons maatschappelijk welzijn zijn alle medewerkers van Euro Tuin Merelbeke fier een bijdrage te kunnen leveren aan de inzet en inspanningen van zovelen door middel van deze advertentie !

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke - Tel: 09/232 13 31
Iedere dag open van 9 tot 19 uur doorlopend.
Open op zondag - Dinsdag gesloten.

Euro Tuin[®]
Land
Merelbeke

driemaandelijks tijdschrift
21° jaargang - nr. 2 - juni 2002
ISSN 0777 - 8821

v.u. Paul Goetghebeur
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent
afgiftekantoor Ledeberg 1

België - Belgique

P.B.

3/6124 9050 Ledeberg 1